

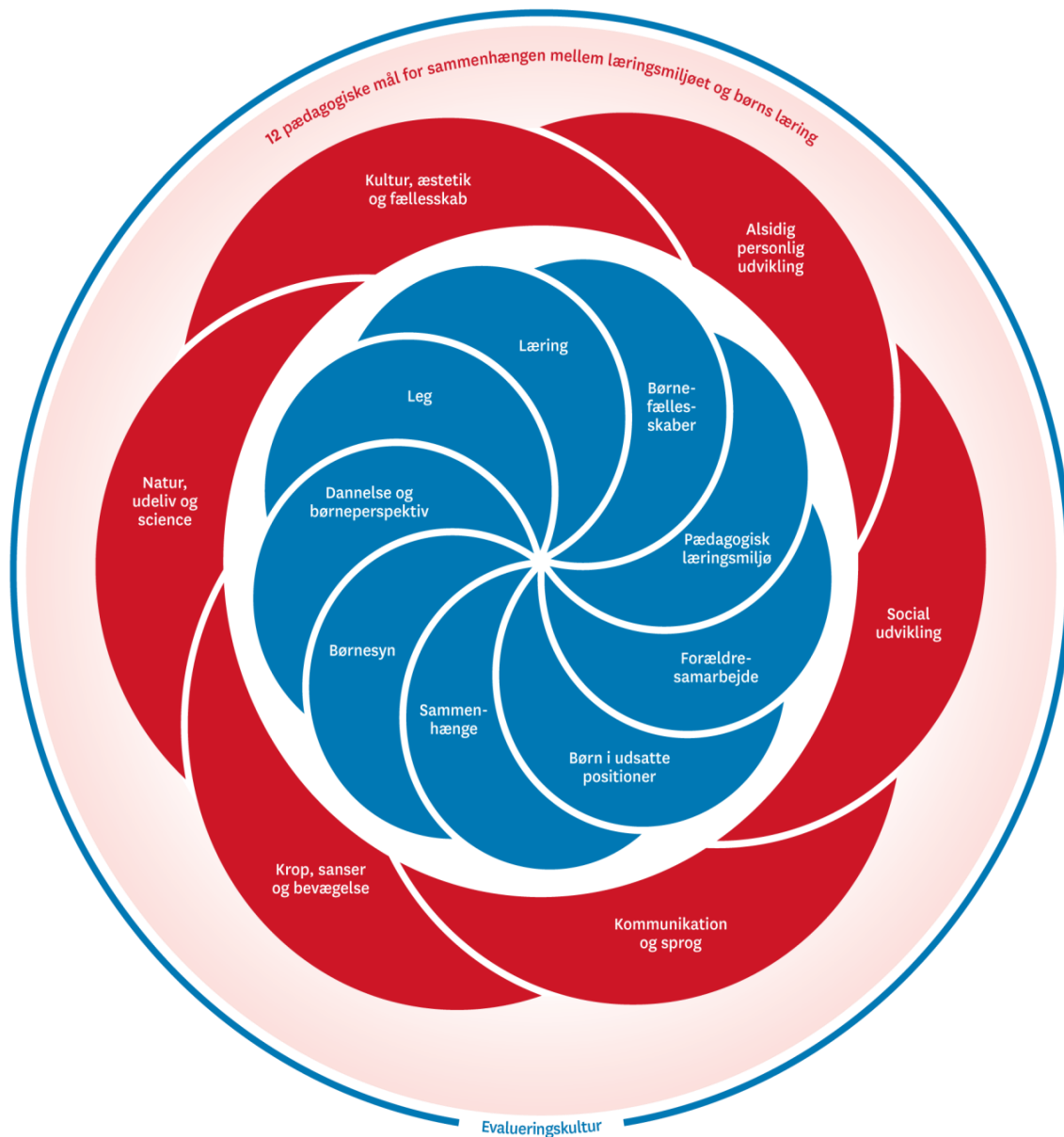
RUDERSDAL
KOMMUNE

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Mølleåen

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede

formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er

udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde

den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På

sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Mølleåen er en integreret institution som ligger i et naturskønt område lige op ad Mølleåskoven. Vi er et skovtilbud med fokus på natur og udeliv. Vuggestuen er normeret til 24 børn fordelt på tre stuer (Musvitstuen (0-2 år) Mejestuen (0-2 år) og Svalestuen (2-3 år), med ca 7 børn på 0-2 års stuerne og ca. 10 børn på Svalestuen. Skovbørnehaven er normeret til 31 børn i alt.

Som skovbørnehave har vi primært fokus på skov, natur og science, som udgangspunkt for læring, trivsel, udvikling og dannelse. Børnene får kendskab til de forskellige årstider, skovens dyr og planter samt naturens kredsløb gennem aldersrelaterede aktiviteter, hvor der er plads til kreativitet, undring og fordybelse. I skovbørnehaven har vi flere faste baser forskellige steder i skoven som vi dagligt besøger. Vi er i skoven hver dag fra omkring 09:30-14:30, om vinteren lidt mindre, om sommeren lidt længere. Vi har et tæt samarbejde med naturvejleder Katharina Hejgaard i diverse projekter og aktiviteter. De øvrige læreplanstemaer inddrages i høj grad også, både når vi er i skoven, på legepladsen eller indenfor.

I Vuggestuen er vi også optaget af natur og udeliv og vi er ude hver dag, ofte to gange om dagen. Vi er både på vores legeplads og i de nærliggende skovområder, hvor vi udforsker og sanser naturen og dyrelivet.

Børnehusets fokus på natur og udeliv, sætter i det hele taget rammen for Mølleåens traditioner, arrangementer og aktiviteter, til glæde og gavn for både børn, forældre og personale.

I Mølleåen lægger vi vægt på, at huset er et åbent og indbydende sted med en god atmosfære, og at samarbejdet mellem forældre og personale er præget af åbenhed, tillid og gensidig respekt.

Vi arbejder med alle læreplanstemaerne og de pædagogiske grundlag i løbet af et år, men vælger et læreplanstema hvert år, som vi går i dybden med.

- I 2020 var Mølleåens fokus i læreplanen "Social udvikling" og "Leg". Samtidigt var "Pædagogiske læringsmiljøer" et overordnet fokusområde for Område Holte, som vi ligeledes beskæftigede os med.
- I 2021 var vores fokus "Alsidig personlig udvikling" og "Dannelse og børneperspektiv".

- I 2022 og 2023 har vi fokus på læreplanstemaet "Krop, sanser og bevægelse", samt hvordan vores pædagogiske læringsmiljøer kan støtte op om dette emne.

Pædagogisk læreplan

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

I Mølleåen møder vi børnene med omsorg, tryk og nærvær, da det er grundlæggende vigtigt for at kunne lære og udvikle sig. Vi har vi et børnesyn, hvor vi tror på, at alle børn har en masse ressourcer. Børn er kompetente, videns begærlige, undersøgende, nysgerrige og har forskellig viden, som de kan bidrage med i børnefællesskabet.

Vi anser alle alderstrin i sig selv som vigtige for barnets udvikling. Et alderstrin skal således ikke betragtes som en forberedelse til det næste trin, enten det er i børnehaven, skole eller voksenlivet i øvrigt, men som en essentielt vigtig periode i barnets liv. Nu er betydningsfuldt.

Eksempelvis, i vores børnesyn anerkender vi, at barnets intention med en handling, giver mening for barnet. Vi forsøger at se hensigten bag handlingen. Hvis et barn kommer til at slå et andet barn, både trøster vi det barn der er blevet slået, og hjælper det barn der slår til at få andre og nye handlemuligheder, når frustrationen melder sig. Det vigtige er her, at begge børn kommer ud af konflikten med selvværdet i behold.

Alle barnets følelser er ok. Det betyder, at vi skal forstå, rumme og anerkende barnets mange følelser og behov og se omstændighederne/tilværelsen ud fra barnets perspektiv. Børn skal eksempelvis have lov til at være anderledes og tænke anderledes end normen. Dette kræver også, at personalet omkring barnet behandler børnene forskelligt, ud fra lige netop det enkelte barns behov. Det kan være at Alfred gerne må tage sit yndlingslegetøj med i børnehaven, fordi han har det særligt svært lige i øjeblikket, og at de andre børn ikke må det samme.

Dannelse og børneperspektivet:

For at skabe læringsmiljøer som er meningsfulde for børnene, skal børnenes perspektiver inddrages. Vi skal inddrage og lytte til børns holdninger til, meninger om, forståelser for og oplevelser af deres hverdag i børnehaven, så børnene herigennem, bliver kompetente med skabere af egen læring, udvikling, trivsel og dannelse.

I vuggestuen finder vi ud af, hvad børnene er optaget af, ved at observere deres lege, deres samspil, deres initiativer og lytte til det de fortæller, kigge på deres kropssprog for at spotte dette. Det vil sige, at vores observationer bliver anvendt til at tilrettelægge aktiviteter ud fra børnenes respons og handlemønstre. For at sikre børnenes medindflydelse igangsætter vi aktiviteter ud fra

børnenes efterspørgsel, interesser og behov. Børnene kan vælge, hvad de har lyst til og gå til og fra efter behov eller de kan selv finde på lege.

I børnehaven observerer vi også børnenes ageren, men herudover inddrager vi børnene i beslutninger omkring fx hvilke temaer og aktiviteter vi skal arbejde med. Det kan også være 'dag til dag' beslutninger omkring, hvor dagens tur skal gå hen, eksempelvis hvis børnene synes, at det er længe siden, at vi har klatret med reb på de stejle skrænter i slugten i Ravnholm Skov.

Dannelse er vigtigt for at kunne begå sig i fællesskabet og være en aktiv del af et demokrati. Barnet lærer dannelse fra sin omverden, så barnets rollemodeller (personalet i institutionen, forældrene og andre som barnet omgiver sig med) har betydning for barnets fremtidige dannelse. Vi viser vejen for hvad der er ok og ikke ok. Når vi hilser pænt godmorgen og siger farvel når vi går, når vi sender pålæg og brød videre til hinanden under frokosten, når vi siger tak når nogen hjælper os, er dette en del af dannelsen i Mølleåen. Når vi kommunikerer anerkendende og med respekt i samvær med andre mennesker, viser vi dannelse. Er vi selv hjælpsomme, lærer børn at hjælpe andre, taler vi pænt, lærer børn at tale pænt, alt sammen noget der danner os i en eller anden grad. I Mølleåen anvender vi dannelsen til at vise børnene hvordan man er hensynsfuld, ansvarlig og demokratisk og aktivt deltagende hele dagen igennem.

Leg: (fokusområde for 2024)

Legen har værdi i sig selv og er en fundamental og gennemgående del af børnenes hverdag i Mølleåen. Gennem leg gør børnene sig væsentlige erfaringer med forskellige sociale positioner, som giver dem et grundlæggende demokratisk værdisæt, der understøtter børnenes dannelse og livsduelighed.

I legen ligger der mange værdifulde sociale og personlige kompetencer gemt. Leg fremmer fantasi og kreativitet, og i legen skabes værdifulde venskaber og relationer. Børnene lærer at samarbejde og forhandle, komme med ideer til legen og øve evnen til at formidle dem. De lærer at håndtere konflikter og øver sig i at vente og give plads til andre, dele og enes om legetøj og roller, og lytte og give plads til sine legekammerater.

I Mølleåen er den voksnes rolle i legen central. Vi leger ud fra barnets perspektiv og interesser og vi skaber de legezoner som børnene har brug for eller efterspørger. I legen går vi foran, ved siden af og bagved barnet. Det betyder, at vi hele tiden er der hvor barnet har brug for os. For at legen skal udvikle sig positivt for de deltagende børn, skal den voksne somme tider gå foran og være rollemodel, sætte rammen, vise vejen og deltage direkte og aktivt i legen. Vi igangsætter en leg med biler, hvor vi kommer med forslag til udviklingen i legen, *"åh nej, bilen væltede og gik i stykker. Så kommer der en kranvogn som reparerer bilen"*. Børnene inspireres hermed til at fortsætte i det spor som pædagogen har sat i gang. Vi går ved siden af og give input undervejs og udvikler legen sammen med børnene. Når vi går ved siden af børnene i legen, har vi mulighed for at opdage, at vores initiativer kan give mange forskellige resultater, og lærer os, hvordan vi skal blive bedre til, at give plads til børnenes initiativ og fantasi. Børn glædes ved at lege med os

voksne, og vi bliver selv opslugt af legen. Somme tider går vi bagved barnet, dvs. at de leger selv men at vi er omkring børnene i legen, for at støtte og hjælpe hvis det bliver svært.

Vi understøtter og værdsætter flow i legen, fordi det giver mulighed for fordybelse. Som udgangspunkt må børnene i Mølleåen gerne "lege færdigt" og eventuelt hjælper vi med en legende afslutning, som ikke ødelægger lægen eller at vi sammen beslutter, at den kan optages på et senere tidspunkt.

I skovbørnehaven, er skoven og naturen omkring Mølleåen, helt naturligt den vigtigste ramme om de pædagogiske læringsmiljøer i børnehaven. For at skabe gode pædagogiske læringsmiljøer for børnene, deler vi børnene i mindre grupper, så lege, aktiviteter og ture kan tilpasses børnenes alder, interesse eller udviklingstrin. Mange børn leger og deltager spontant af sig selv mens andre har behov for støtte til at komme med i legen, så den udvikler sig positivt for alle børn. Med vores opdeling af børnene, er vi med til at skabe de mest optimale rammer for de børn, der i perioder er udenfor fællesskabet eller fx har brug for noget særligt.

Vi tror på at vilde og risikofyldte lege er udviklende for barnet, når det foregår i trygge rammer. Vores børnehavebørn må derfor gerne kravle højt op i træer og kravle op og ned af stejle skrænter og på denne måde udfordre sig selv og egne evner.

Læring:

I enhver kontekst er der noget, som barnet lærer. Om morgenen lærer de eksempelvis at sige farvel til deres forældre og derefter lærer de, hvordan de finder på noget at lave eller nogen at lege med. Når de skal ud og lege, lærer de at gå ud i garderoben at tage tøj på, og derefter hente deres rygsæk og være klar til at gå i skoven. Der sker læring i strukturerede grupper med eksempelvis dialogisk læsning. Her består læringen i lige så høj grad i at sidde, så alle kan se billederne, at vente på tur til at sige noget og at udvikle sine sproglige færdigheder.

I Mølleåen tror vi på at det pædagogiske personale har en afgørende betydning ift. hvordan barnet tilegner sig læring i sine omgivelser. Det er således personalets ansvar at tilrettelægge et læringsmiljø, som er trygt, forskelligartet og tilpas udfordrende og som fremmer lærelysten. Og det er gennem legen, at barnet er mest modtageligt for læring. Læring skal leges ind.

Vi deltager i børnenes leg fordi vi får øje for de ting som barnet synes er svært eller hvad de er gode til. Gennem en leg i dukkekrogen kan vi støtte barnet i at udvide deres sproglige færdigheder ved at pædagogen benævner de madvarer og køkkengrej de leger med. I skoven udfordres de større børns motorik både ift. fx balance på en træstamme, hvor der er langt ned eller på en stejl skrænt. Her lærer børnene, at det der først kan virke uoverkommeligt og måske endda farligt og skræmmende, hurtigt kan tillæres og mestres – her vurderer vi voksne som i så mange andre situationer, om barnet har behov for at vi går foran, ved siden af eller bag dem for at de er trygge og lykkes.

Når vi har et fælles projekt i huset, lærer børnene i både vuggestue og børnehave at være i et fællesskab. Til fastelavn lærer børnene at blive opmærksomme på hinanden, ved at man ser

anderledes ud når man klæder sig ud. De lærer sociale færdigheder ved at vise interesse for hinandens udklædning, lytte til hinandens fortællinger, vente på tur når vi skal slå katten af tønden og anerkende hinandens indsats og acceptere, at man ikke blev kattedronning denne gang. Ift. Alle former for læring, er det vigtigt, at børnene gives mulighed for at være aktivt deltagende, have indflydelse, undre sig, prøve sig frem, lave fejl, og prøve igen og igen.

Børnefællesskaber:

I Mølleåen hører man til børnefællesskaber. Faktisk hører man til flere forskellige tilrettelagte børnefællesskaber med forskellige mål. Derudover er der alle de konstellationer af børnefællesskaber, som børnene selv søger, skaber og vælger. Det pædagogiske personale i Mølleåen er ansvarlige for, at fastsætte rammen, så alle børn føler sig som en del af børnefællesskabet.

I Mølleåen er børnene overordnet opdelt i 3 børnefællesskaber, (2 vuggestuegrupper og én børnehave), hvor børnene på tværs af alder lærer af hinanden. Derudover bliver både vuggestue og børnehave hver dag delt op i mindre børnefællesskaber ud fra alder, behov eller interesse, så vi bedre kan sikre at børnene bliver tilpas udfordret. Eksempelvis har den ældste børnehavegruppe (Ørnene) fokus på skolerelaterede aktiviteter som at kunne have styr på sine ting, hjælpe sine kammerater, være en god ven, øve fordybelse i længere tid ved at eks. tegne en "opgave", øve selvhjulpenhed ift. Toiletbesøg med videre.

I vuggestuen har vi en særlig gruppe for de ældste vuggestuebørn fra begge stuer, for at give børnene mulighed for at finde nye legerelationer med børn fra den anden stue. Ofte spiser en udvalgt gruppe børn frokost sammen i fællesrummet, netop for at give børnene mulighed for, at opdage andre børn i det nærvær som et lille børnefællesskab giver. Men der er også børnefællesskaber, som kun er for få børn af gangen. Hvis tre børn skal have et sprogligt boost, bliver der lavet et forløb til dem. Eller for dem hvis motorik er udfordret.

Vi sørger for et trygt fællesskab for de børn, som lige er begyndt i vuggestuen, ved at introducere barnet til en fast voksen og til få børn ad gangen. Når vuggestuebørnene skal begynde i børnehaven, laver vi overgangs-fællesskaber sammen med de yngste børnehavenbørn, flere gange om ugen, hvor indhold og varighed af overgangen, afhænger af den børnegruppe som er en del af overgangen. Herigennem gives de kommende vuggestuebørn en tryk start i børnehaven, og der skabes muligheder for nye relationer og venskaber i mindre forum ad gangen.

Men for os i Mølleåen, er vigtige børnefællesskaber også alle de fællesskaber, som børnene selv vælger. Det er vores ansvar som personale, i samarbejde med forældrene, at et barn har nogen at lege med og føler sig som en del af en gruppe/leg/fællesskab, hvor de bliver set og hørt og byder ind med deres kompetencer, er altafgørende for dets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er vigtigt, at alle børn har et fællesskab med en voksen hvor føler sig tryk og kan bede om hjælp. Vi opfordrer også forældrene til at lave legeaftaler med andre børn i de private hjem.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Der ligger uanede lærings- og udviklingsmuligheder i de læringsmiljøer som vi voksne opstiller for børnene. Derfor er det så vigtigt, at vi i Mølleåen er bevidste om hvilken betydning vores tilrettelæggelse af rammer, struktur og organisering har for børnene.

Et læringsmiljø i en lille tegnegruppe

Vores organisering af personalets positionering er vigtige parametre i arbejdet med læringsmiljøer. Vi arbejder eksempelvis med skemaer for de voksnes positionering på legepladsen tidlig morgen og sen eftermiddagen, for at tilbyde børnene tilgængelige voksne i leg, i pædagogiske aktiviteter og i det praktiske arbejde med bleskift, mv. Vi har herigennem mulighed for at fordybe os i legen uden at blive afbrudt, fordi alle medarbejdere ved hvad deres opgave er.

De pædagogiske læringsmiljøer er tilstedet hele dagen i Mølleåen, i både vores rutinesituationer, planlagte og spontane aktiviteter samt i den børneinitierede leg. Ud fra refleksioner, didaktiske overvejelser og drøftelser, tilrettelægger vi det fysiske rum, opdeler børnene i mindre grupper ift. antal, alder og behov, bestemmer læringens formål og metodevalg mv.

Eksempel på læringsmiljøer i skovbørnehaven: Vi udnytter skovens mange muligheder som læringsrum både ift. f.eks. motorisk udvikling og kendskab til natur og naturfænomener. Samtidig har vi udviklet en række aktivitetskasser, som vi tager med i skoven. Med afsæt i aktivitetskasserne skaber vi andre og nye læringsrum i skoven – fx med krea-/tegneskassen, bogkassen eller forskellige legetøjskasser, der understøtter børnenes rollelege eller kasser som er med til at skabe fordybelse og ro, alt efter hvilke læringsrum børnegrupper kalder på. Den børneinitierede leg har ligeledes en stor plads i Mølleåens lege og læringsunivers og er et pædagogisk læringsrum, hvor barnet selv kan finde på lege, øve sig i at løse konflikter, forhandle og afstemme forventninger, bruge deres fantasi og kreativitet og i det hele taget udforske legens præmisser på egen hånd.

Vi har i Mølleåen, og særdeles i vuggestueafdelingen, en stor vægt på rutinepædagogik som et pædagogisk læringsrum, fordi;

- Over halvdelen af vores dag består af rutiner, (vaske hænder, spise, rydde op, tage tøj af og på, på badeværelset, samling, overgangen mellem vores aktiviteter og rutiner m.m.).
- i rutinepædagogikken ligger der uanede mængder af læring; udvikling af sociale kompetencer, personlig udvikling, sproglig udvikling, selvhjulpethed mv.
- Pædagogiske rutiner giver børnene et overblik over hverdagen, giver mange gentagelser, giver genkendelighed og forudsigelighed i hverdagen, noget der har stor betydning for børnenes udvikling, tryghed og trivsel i dagtilbuddet.
- Vi i rutinerne har mulighed for at differentiere og justere krav efter børnenes formåen og udviklingsniveau. Pædagogiske rutiner er nemlig optimale til at stille opgaver i den nærmeste udviklingszone, dvs. at barnet udfordres ift. lige præcis ud fra der hvor barnet er i sin udvikling lige nu, (se mere om den nærmeste udviklingszone på s. 19 om Alsidig personlig kompetence).

Eksempel fra vuggestuen: *I garderoben skal et barn have sin flyverdragt på. Barnet henter sin flyverdragt fra garderoben, med hjælp fra den voksne. Den voksne sætter sig ned på gulvet sammen med barnet, flyverdragten lægges til rette og barnet sætter sig ned ovenpå flyverdragten. Pædagogen siger "så tager vi den ene fod i det ene ben og den anden fod i det andet ben. Så tager vi fat i flyverdragtsbenet; hiv, hiv, hiiiiiv", siger hun mens hun hjælper barnet med at trække i flyverdragtsbenet. Det er svært for barnet at holde fast på flyverdragten og barnet er ved at give op. Pædagogen bliver ved med at opmuntre barnet, hun smiler og siger "kom så, du kan godt klare det, jeg hjælper dig". Barnet kigger på den voksne og stemmer i med et højt "hiiiiiv", hvorpå tæerne titter frem. Den voksne tager fat i barnets fod og kilder tæerne mens hun siger, "hov se, hvad er nu det, dine tæer titter frem. Du kunne jo godt." og barnet og den voksne griner.*

Rutinepædagogikken som læringsrum

I vores pædagogiske praksis, i både vuggestue og skovbørnehave, arbejder vi med at øge kvaliteten af relationerne og samspillet mellem den voksne og barnet, da dette er afgørende ift. at skabe gode og meningsfulde læringsmiljøer. Vi er opmærksomme på, at fokusere på en tryk tilknytning mellem barn og pædagog, reagere sensitivt på barnets behov med omsorg og anerkendelse, have øje for børneperspektivet samt skabe gode rammer for fordybelse og nærvær i vores pædagogiske læringsmiljøer.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Det gode forældresamarbejde opbygges gennem gensidig tillid og respekt samt en tryk og åben kommunikation. Derfor er det vigtigt, at vi udveksler erfaringer og synspunkter i respekt for hinandens viden og er i tæt dialog omkring barnets trivsel, udvikling og læring. Eks. *Når vi arbejder med værktøjet Filur i skolegruppen, får forældrene mulighed for at engagere sig i forløbet og tale med børnene om de historier vi læser i bh. De får også opgaver med hjem som de skal løse så der bliver en rød tråd i arbejdet med værktøjet.*

Vi bestræber os på at være lydhøre overfor nye ideer og tiltag som vores forældre kommer med, så de tager aktivt del i vores pædagogiske udvikling i børnehuset. Eksempel: *I den seneste forældrene tilfredshedsundersøgelse fremkom det, at nogle forældre ønskede mere information om vores arbejde med de kommende skolebørn samt en ramme for en klar gensidig forventningsafstemning ift. hvad vi skulle arbejde med i henholdsvis børnehaven og derhjemme. Vi har på baggrund af dette, afholdt et årligt informationsmøde i august, hvor vi informerer om hvilke fokusområder vi har for børnegruppen i det kommende før-skole år, og hvor vi drøfter hvordan forældrene kan støtte børnene i, at blive skoleparate, robuste, selvhjulpne mv.*

Herigennem fremkom ideen til, at afholde et overgangsforældremøde for de forældre, hvis børn skal over fra vuggestuen til vores skovbørnehave. Det betyder at én medarbejder fra vg.st og bh, 2 gange pr år, mødes med forældrene til en dialog omkring hvad det nye børnehaveliv indebærer, både for børnene og for forældrene.

Vi inddrager forældrerådet: Det er et tæt samarbejde med forældrene i forældrerådet eller andre frivillige forældre, hvor der er mange muligheder for indflydelse; blandt andet drøfte pædagogik på møder, mulighed for at deltage på ansættelsessamtaler, hjælpe med fondsansøgninger, evaluering af projekter, samarbejde ift. pædagogiske aktiviteter og som ses på billedet herunder; deltagelse af forældre til arbejdssøndage med rengørings, male- og reparationsopgaver mv.

Vi samarbejder med forældrene ift. Hvad vores forældremøder skal indeholde: Eksempel: *På vores årlige forældremøder, åbner vi for muligheden for at drøfte diverse emner og områder som forældrene har behov og interesse for at drøfte. Forinden forældremødet, har alle forældre mulighed for, at lægge spørgsmål og forslag til emner i en kasse, så vi kan lave en dagsorden som giver mening for både dem og os.*

Forældresamtaler i Mølleåen:

Vuggestue:

- 3 måneder efter start
- 2 års samtale med udgangspunkt i dialogprofilen i Hjernen og Hjertet.
- Afsluttende samtale ved overgang til børnehave med deltagelse af både vuggestue og børnehave personale.

Børnehave:

- 3 måneder efter start for børn der kommer udefra.
- 3 års samtale med udgangspunkt i dialogvurderingen og sprogvurderingen i Hjernen og Hjertet. Denne samtale kan afholdes enten i slutningen af vuggestuetiden eller i begyndelsen af børnehavetiden
- 4 års samtale med udgangspunkt i dialogprofilen i Hjernen og Hjertet
- 5 års samtale ift. skolestart – om efteråret, med udgangspunkt i dialogprofilen og sprogvurderingen i Hjernen og Hjertet
- Samtale ift. skolestart - marts/april (før skolestart)

Det vil sige, at vi laver en dialogprofil af barnets udvikling i ft. De 6 læreplanstemaerne, når barnet er 2, 3, 4 og 5 år og en sprogvurdering når barnet er 3 og 5 år.

I disse samtaler med forældrene, bliver der også drøftet hvilket fokus punkt der eventuelt skal arbejdes med indtil vi mødes til næste samtale.

Eventuelle indsatsplaner, handleplaner og observationer af inklusionspædagogen, bliver ligeledes lagt ind under Hjernen og hjertet.

Link til forældreguide om Hjernen og Hjertet:

https://www.rudersdal.dk/files/media/2019/02/foraeldreguide_til_hjernen_hjertet.pdf

Der er dog altid mulighed for at bede om ekstra samtaler ved behov.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Mølleåen er vi sammensat af mange familier som afspejler et billede af vores samfund. Dette medfører at børn / familier kan komme i udsatte positioner, dette kan for eksempel være skilsmisser, dødsfald, stres, vold, arbejdsløshed eller en genetisk arv. Det kan også være sociale, sproglige eller motoriske udfordringer som giver barnet noget ekstra at kæmpe med i hverdagen. Og disse udfordringer, er en vigtig del af vores arbejde med børnene.

Tidlig indsats er vigtigt for os. Derfor kan forældre opleve, at vi eksempelvis tager initiativ til en ekstra samtale omkring en problematik, som kan hjælpe børnene i dets udvikling eller trivsel, på et tidligt stadie, inden det udvikler sig til en reel udfordring. Omvendt kan forældre altid henvende sig til os og få en dialog om hvordan vi i fællesskab bedst kan hjælpe deres barn.

Som beskrevet tidligere, er det en del af vores børnesyn, at vi ønsker at fremme barnets udvikling ved at have fokus på børnenes ressourcer og muligheder, fremfor deres vanskeligheder. Når vi arbejder med børn i udsatte positioner, gør vi det ud fra det systemiske perspektiv. Det betyder, at vi sætter fokus på systemet omkring barnet, dvs. barnets/børnegruppens legerelationer, dynamikker i børnegruppen, personalets indflydelse og påvirkning i børnegruppen, omgivelserne og de rammer som omgiver barnet, de læringsmiljøer vi tilbyder dem mv. og ikke barnet i sig selv. Herved tilrettelægger vi omgivelserne og læringsmiljøet efter barnet behov, og ikke omvendt. Dermed kan alle børn vokse uanset hvad man kommer med i deres lille kuffert.

Eksempelvis kan et barn i en periode have brug for at få styrket sit selvværd og troen på sig selv. Her er vores tilgang til barnet vigtigt. Vi vil her møde barnet med positive forventninger og vise barnet at det er en vigtig del af vores fællesskab, "Godmorgen X, hvor er det dejligt at se dig, det var godt du kom". Vi er opmærksomme på at give barnet særlige opgaver sammen med en eller flere kammerater; smøre brød til eftermiddagsmaden, bestemme hvilken legekasse der skal medbringes i skoven, fremhæve noget barnet er god til under samling mv. Alt afhængigt af. Hvad barnet har brug for.

Vi har også et kontinuerligt samarbejde med vores inklusionspædagog, som vi anvender til vejledning og sparring på problemstillinger eller der hvor vi gerne vil styrke vores kompetencer i arbejdet med børnegrupperne. Inklusionspædagogen kan derudover komme ud og observere en børnegruppe ud fra det systemiske perspektiv, både for at afhjælpe en eventuel udfordring, men ligeså ofte, som en forebyggende foranstaltning og for at vi i personalet skal blive endnu dygtigere til vores arbejde.

For at vi kan yde den bedste indsats for barnet og familien, arbejder vi tæt med Rudersdal Kommunes tværfaglige team PPR (psykolog, talepædagog og fysioterapeut). Hvert børnehus har en socialrådgiver og en sundhedsplejerske tilknyttet, som kan vejlede både os og forældrene ift. forskellige spørgsmål.

Når et barn er i en udsat position, er det vigtigt at vi har en tæt og tillidsfuld dialog omkring barnets / familiens udsathed, så vi derved kan få en fælles forståelse for hvordan vi bedst kan styrke barnet / familien til at komme videre i sin udvikling og trivsel.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I børnehuset Mølleåen tror vi på, at skoleparathed er noget der starter helt fra barnet er ganske lille. Det betyder, at barnets læring er vigtigt på alle alderstrin og ikke noget vi starter op det sidste år inden skolestart.

I skovbørnehavens ældste-gruppe, arbejder vi særligt med at gøre børnene *skoleparate*. Når vi taler om skoleparathed, betyder det, at vi gerne vil hjælpe børnene til at være selvhjulpne, psykisk robuste og generelt livsduelige. De skal have tiltro til sig selv og deres egne evner, være gode venner for deres kammerater og se værdien i og have lyst til at være del af et fællesskab.

Vi skaber rammer, hvor børnene kan fordybe sig i en aktivitet og være koncentrerede om aktiviteten. Samtidig træner vi børnenes evne til at lytte - fx til hinanden eller en historie - samt deres evne til at forstå og handle på en fælles besked.

I børnenes sidste år i børnehaven arbejder vi med Filur fra september til maj. I Filur arbejder børnene med bøger, hvor der er fokus på forskellige følelser som vi går i dybden med; vrede, ked af det, glæde, jalousi mv. Der bliver arbejdet med opgaver fra et opgavehæfte, både i børnehuset og der hjemme, og opgaverne byder blandt andet på at lave et stamkort, der skal males og tegnes fra bøgerne mv.

Filurgruppen maler billeder fra de læste historier

Via Filur øver børnene sig i, at være mere rummelige overfor deres kammerater, at kunne se andres behov samt udtrykke egne behov, at kunne sige og forklare sin mening, at turde spørge om hjælp men også selv hjælpe og gøre ting for deres kammerater, at kunne sætte grænser for sig selv og sige stop og meget mere.

Børnegruppen deltager i Rudersdal Kommunes tilbud til førskolebørn, som er et 3 dages projekt i skoven med børn fra andre børnehuse. Pga. covid vil overgangs-projektet i 2021 foregå alene i det enkelte børnehus, og ikke sammen med de nærliggende børnehuse som normalt.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Både i børnehaven og i vuggestuen er vi meget orienterede mod det omkringliggende lokalsamfund. Da vi er en skovbørnehave, har vi fokus på de nære skov- og naturområder ift. at skabe gode, lokale læringsmiljøer for børnene. Vi er på tur med børnehaven hver dag, og uanset turens mål, lærer børnene hvordan vi færdes, når vi bevæger os væk fra børnehuset eller skovbørnehavens faste base i skoven. Vi går to og to med hinanden i hånden. I børnehaven har de største børn et "ansvar" for deres mindre kammerater. Vi kigger os for og er opmærksomme, når vi færdes i trafikken. Vi leger ikke og samler fx ikke blomster, pinde m.v. når vi transporterer os fra A til B – det må vente til vi er fremme eller holder pause. I vuggestuen har vi ikke en fast base i skoven, men vi går kortere eller længere ture i skoven efter alder og formåen, med et sansemæssigt og undersøgende formål. Med de yngste tager vi skovture i klapvogne hvor børnene, inde i skoven, får lov til at komme ned og mærke og lege i naturen.

Vores ture går til (fortrinsvis skovbørnehaven):

Ravnholm – her er der stejle slugter og vi medbringer ofte en vogn fuld af reb, som vi bruger til at klatre på skrænterne med. Rebene ender også ofte med at have mange andre funktioner – fx som gynger eller til at øve at binde knuder på.

Tusindbenet – her bestiger vi bjerge og går gennem den mørke og helt anderledes granskov, hvor der måske bor trolde og nisser.

Det væltede bøgetræ – her klatrer vi på det væltede bøgetræ. Vi bygger huler og leger i hulen, der allerede er bygget.

Møllestenen – her klatrer vi på den gamle møllesten, og snakker om, hvordan Mølleåen tidligere var fuld af vandmøller, og hvad man kan bruge en vandmølle til.

Kanobroen – her fisker vi med pinde, og vi undersøger, hvad der flyder og synker, når vi kaster det i vandet. Vi øver os også på at passe på hinanden, bevæge os roligt og være opmærksomme på hinanden, så alle kommer tørskoede hjem. Engang imellem fanger voksen-Christian en gedde.

Geels skov – Skoven med de mange aktiviteter, her leger vi i "borge" efterladt fra rollespil, kigger og snakker om løse hunde, holde øje med hurtige Mountain bikere og hygger i madpakke huset ved Holtekollen.

Ind imellem tager vi bussen til stranden, hvor naturen, vandet og kysten er helt anderledes. Vi tager til Frilandsmuseet, i teateret, til diverse naturlegepladser eller andet. Men skov, natur og udeliv, er Børnehusets helt primære og foretrukne udflugtsdestination.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø:

I Mølleåen har vi nogle fine rummelige stuer som er indrettet i mindre legemiljøer; dukkekrog/køkken, tumlehjørne, konstruktionsbord, biltæppe, læsehjørne m.m. De mindre og afgrænsede legemiljøer inspirerer til leg og læring, og indretningen understøtter børnenes mulighed for fordybelse og uforstyrret leg.

Vores legeplads har mange træer og buske og flere områder at "gemme sig" i. I løbet af foråret 2021 får vi sat en række balanceredskaber op på græsarealet.

Vi lufter ud flere gange om dagen og har i det hele taget fokus på god hygiejne, så vi bedre kan holde os raske og friske.

Vi bestræber os på at holde lydniveauet på et niveau, som er acceptabelt for alle. Indimellem opfordrer vi en gruppe børn til at flytte deres leg til legepladsen, enten for at skabe plads til fordybelse i legen eller for at skabe rum for en leg, der er vildere eller mere larmende, end hvad der kan lade sig gøre indendørs. Både vi og børnene selv inddrager også gangarealer og garderober, hvor vi laver midlertidige legezoner for at skabe plads og ro til mindre grupperes lege.

Vi lærer børnene at hænge deres overtøj op på knagen, så det ikke ligger og roder, passer på tingene og smider ødelagt legetøj ud.

Det psykiske børnemiljø:

Vi er bevidste om pædagogens rolle som medskabere af et godt miljø i både børnehaven og vuggestuen. Vi voksne er ansvarlige for, at alle føler sig velkomne, bliver set, hørt og imødekommet i Mølleåen, både børn, forældrene og kollegaer imellem.

I det psykiske børnemiljø, er samspillet mellem barnet og den voksne afgørende. Vi reagerer sensitivt på barnets henvendelser og er opmærksomme på børnenes relationer i børnegrupperne, så alle har nogen at lege med og voksne de er trygge ved. I perioder bruger vi "Fri for mobberi" konceptet, som værktøj, vi læser bøger og til samling tager vi forskellige emner op, som vi taler om. Børnene lærer at sige fra, tale pænt til hinanden, hjælpe og trøste hinanden.

Det æstetiske børnemiljø:

På kasserne med legetøj er der billeder, der pirrer børnenes nysgerrighed og motivation ift. udvikling og valg af lege. Samtidig giver billederne børnene overblik over indholdet i kasserne. Og når børnene er færdige med at lege, hjælper billederne børnene til, at legetøjet kommer tilbage i de rigtige kasser.

Vi arbejder med temaer efter årstiden; "så og plante", "høst tema", "jul", "eventyr", "påske" m.m., der giver børnene lyst til at være kreative og udfolde sig. Temaener afspejler op pyntningen i huset; planter i planekasserne på legepladsen, karse spirer i mælkekartoner i vindueskarmene, udendørs jule-op pyntning og børnenes kreationer hænges op, så det ser flot og indbydende ud.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

I Mølleåen vægter vi børns mestring af egne kompetencer højt. Børn lærer at tro på sig selv ved at være i stand til at mestre forskellige hverdagsting på egen hånd. F.eks. at drikke og spise selv, tage tøj af og på, toiletbesøg og det at holde i hånd på tur. Der bliver her arbejdet med børnenes selvhjulpenshed, gå-på-mod, vedholdenhed mv og vi anerkender dem i deres følelser, når noget kan være svært. Netop, når tingene kan være svære, er det vigtigt at børnene bliver opmuntret til, at de skal øve sig og prøve igen og vi hjælper dem ift. Den nærmeste udviklingszone. Den nærmeste udviklingszone, er der hvor barnet udfordres tilpas meget via den voksnes hjælp, så barnet får de bedste udviklingsbetingelser og på sigt kan klare opgaven på egen hånd. Når vi ser at det er svært for barnet, responderer vi sensitivt på det, hjælper og opmuntrer barnet til at blive ved. Vi hjælper og støtter barnet på det niveau, hvor barnet er mest modtageligt for læring.

Eksempel: Hvis et barn har svært ved at komme op på eksempelvis en højstol, forsøger vi først med guidning og let hjælp. Hvis det stadig er svært for barnet, finder vi andre måder at løse det på, hvor barnet stadig kommer videre i sin udviklingszone. Her vil vi eksempelvis tilføje en ekstra trædeplade, som kan støtte barnet i at selv komme op på højstolen. Men det er ikke altid, at det er selve målet, der giver succes eller giver ny udvikling, men vejen dertil er en ligeså vigtig læreproces i barnets udvikling.

Omgivelserne har stor betydning for børns alsidige personlige udvikling. Børn spejler sig i både andre børn og voksne, og her ser og erfarer de, hvad der kan være muligt. I Mølleåen oplever børnene anerkendende, nærværende og medlevende voksne i et forudsigeligt og pædagogisk læringsmiljø. Hos os vægter vi, at der skal være plads til det nære og trygge, men også til det udforskende og udfordrende læringsmiljø, alt imens barnet føler sig hørt, set og forstået. Vi hjælper i Mølleåen børnene til at sætte ord på og derved kommunikere deres følelsesmæssige udfordringer og oplevelser ud. Ingen følelser er forkerte. I børnehaven arbejder vi eksempelvis ud fra Leopold bøgerne med at rumme og mestre nogle af de store og ind imellem voldsomme følelser, som børnene ind imellem oplever – fx jalousi og vrede.

Det sociale fællesskab i Mølleåen, bliver vægtet højt. Det er i det sociale fællesskab at børnene kan lære at takle de forskellige følelser og situationer, der kan opstå, når de er sammen som en gruppe. De lærer her om egne og andres grænser, at udvise empati, etablere relationer, være en god ven og se og hjælpe hinanden når det er brug for det.

Børnene hjælper hinanden

At smøre brød til fællesmåltider

I de pædagogiske rutiner, udvikles børnenes personlige kompetencer i høj grad. (se kap. Om de pædagogiske læringsmiljøer). Vi har et stort fokus på børnenes selvhjulpenhed, da det er vigtigt at børnene får en oplevelse af, at de kan mestre tingene selv. Denne færdighed øver barnet sig i, ift. alt hvad der foregår i hverdagen og i hverdagens mange rutiner: ved måltiderne, i garderoben, på legepladsen mv. Børnene lærer fx selv at tage tøj af og på, hjælpe med at tørre borde af, hælde fra små kander, fylde på tallerkenen, selv smøre sit brød, bede om mere mad, mv. Det betyder, at de yngste børn spilder på tøjet – eller gulvet – men stor er til gengæld glæden, når man ”kan selv”. I garderoben er få børn sammen, når de tager overtøj af og på. De opfordres til at bede om hjælp og hjælpe hinanden, når de ikke kan selv.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Mølleåen tilbyder vi forskellige læringsmiljøer, som understøtter børnenes trivsel og fællesskaber med henblik på at udvikle relationer og empati. Børnenes sociale udvikling sker i daglige rutiner, aktiviteter og leg, som foregår henholdsvis i huset, på legepladsen og i nærmiljøet. Vi har fokus på, at rammesætning, organisering og de voksnes rolle har betydning for børnenes sociale udvikling. Ligeledes har vores samarbejde med forældrene om, hvordan de støtter op hjemme, en indflydelse.

Vi anvender materialet Fri for mobberi fra Mary Fonden, som handler om at skabe inkluderende og gode fællesskaber, hvor børnene lærer at acceptere og rumme forskellighed, vise hensyn, være en god kammerat, udvise interesse, medfølelse, bekymring og hjælpsomhed samt at sige fra og sætte egne grænser.

Vi viser følelserne med kropssprog og sætter ord og babytegn på, så de lærer at genkende dem hos sig selv og andre. Vi taler om at handle på dem ved f.eks. at give sin ven en sut, hente en voksen osv. Ligeledes bruger vi billederne om samspil samt situationer fra børnenes egen hverdag til at tale med dem om sociale færdigheder. Færdigheder som at vente på tur, dele legetøj, sige til og fra, hjælpe hinanden, løse konflikter, osv.

Vi organiserer os i mindre grupper, da dette øger mulighederne for, at børnene får øje på hinanden og indgår i relationer. Om formiddagen, opdeler vi børnene efter alder, køn, udvikling mm for bedre at kunne målrette aktiviteter til deres behov for læring. Om eftermiddagen er børnene sammen i forskellige aldre og udviklingsniveau for at tilgodese, at store og små kan lære af hinanden. F.eks. ved at lege i dukkekrogen, hvor de mindste børn undersøger legetøj og efterligner de store, mens de store viser hensyn til de mindste ved at give dem legetøj og plads i legen. For at sikre, at børnene fordeler sig i små grupper, er flere aktiviteter eller lege i gang på samme tid. F.eks. tilbydes tegning eller spil ved bordet, mens der tilbydes konstruktionsleg på gulvet. De voksne fordeler sig på grupperne og flytter sig efter børnene.

Eksempler på mindre grupper med aktiviteter, der understøtter social udvikling:

- Dialogisk læsning: Seks 4-årige øver sig i at lytte til oplæsning i et fællesskab, vise hensyn og give plads til hinanden ved at vente på tur til at spørge ind og fortælle samt lytte til hinanden.
- Sangleg: Fire 2-årige synger "Bamse er så sur", mens de viser følelsen med mimik og bevægelse, for at lære at udtrykke og genkende følelsen sur.
- Kreativitet: Tre 5-årige maler en fastelavnstønde til fælles fest, hvor de lærer at samarbejde og bidrage til fællesskabet.
- Fire 2-årige er i skoven, hvor de øver sig i at gå hånd i hånd, holde sig til gruppen, stoppe og vente på hinanden.

Vi holder dagligt samling på egen stue/gruppe/i skoven. Ugentligt samles begge vuggestuegrupper og ved særlige lejligheder som f.eks. fastelavn afholder børnehaven og vuggestue samling sammen således at børnene lærer at være og deltage i store og små fællesskaber, hvor de vekselvis skal observere, give plads til andre og selv deltage aktivt. De lærer at vente på tur, lytte, modtage fælles besked, opleve fællesskabsfølelse og blive opmærksomme på hinandens forskellighed gennem sang, leg og fortællinger.

Eksempler på når samling understøtter læring af sociale kompetencer:

- Vi synger "Godmorgensang og finder ud af, hvilke venner vi mangler. (opmærksomhed på hinanden)
- Det mindre barn observerer det ældre barn synge, som det endnu ikke kan. (forskellighed)
- Victor observerer Katrine vælge en ting fra sangkufferten, som alle skal synge om og venter på, at det er hans tur til at vælge en sang. (turtagning og medindflydelse)
- Vi synger alle Mester Jacob, som Victor valgte. (fællesskabsfølelse)
- Samling er slut og børnene rydder hver deres måtte op. (Lytte til fælles besked, udføre anvisning og bidrage med hjælp til fællesskabet)

I legen lærer børnene sociale færdigheder som at dele, vente på tur, vise hensyn, handle på følelser mm ved at observere og efterligne hinanden. De voksne støtter de mindste børns sociale læring ved at sætte ord på følelser og behov og italesætte handlinger, intentioner og initiativer. De ældste børn støttes i at forhandle, gå på kompromis og løse konflikter ved at stille spørgsmål og

give taletid for selv at nå frem til en løsning. Den voksne er anerkendende i deres tilgang og bevarer den gode stemning ved rolig stemmeføring.

Eksempler på leg, der understøtter børnenes sociale udvikling:

- Peter tager Victors bil og Victor græder. Den voksne siger "Hov, du kom til at tage Victors bil og nu er han ked af det. Jeg kan godt se, at du gerne vil lege med bilen, men du skal vente til det er din tur. Du skal give Victor bilen og så finder vi en bil til dig.
- En voksen leger "far, mor og børn" sammen med to piger og to drenge. Den voksne er moren, der putter børnene og bruger udtryk som "Må jeg være med", "Skal vi bytte", "Må jeg låne" osv. Den voksne forhandler på lige fod med børnene "Hvis du har dukkesengen, så vil jeg have dukkestolen".
- Børnene samarbejder med at bygge en bus. De venter på tur til at styre og bytter plads med hinanden i bussen. Den voksne finder en kasket til buschaufføren og spørger, hvor bussen kører hen.

Når legene er færdige hjælpes vi ad med at rydde op. Den voksne går foran og viser hvordan og måske synger en oprydningssang for at understøtte det vi gør.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I det sproglige arbejde fokuserer vi hovedsageligt på tre områder; samtaler i hverdagen, dialogisk læsning og tematisk sprogarbejde, som alle tre bidrager til, at børnene udvikler deres sproglige og kommunikative færdigheder. Samtaler i hverdagen har for os den største vægt, da vi ved fra forskningen, at det er den daglige samtale og dialog, der har størst betydning for barnets sproglige udvikling. Da børn lærer sprog af voksne, er det vigtigt, at vi er gode sproglige rollemodeller.

- 1) Samtaler i hverdagen: hvor vi er nærværende og lyttende og inspirerer og opmuntrer til længere dialog hele dagen igennem; til spisning, i garderoben, på puslebordet, i skoven mm. Vi hjælper børnene i samtalen med hinanden, så de føler sig hørt, set og forstået i deres indbyrdes kommunikation. Vi introducerer og anvender nye og svære ord samt italesætter barnets følelser og handlinger med ord. Vi synger til samling, fortæller hinanden historier eller oplevelser, øver at turde sige noget i stor forsamling, øver at lytte til andre. Vi leger og pjatter med sproget, synger, rimer, remser og laver mærkelige lyde og ord. Vi

bruger mange gentagelser da børnene gennem gentagelser lagrer ord og sætninger og styrker udtale og ordforråd. Vi finder ting, undersøger og forklarer og uddyber når børnene kommer og spørger. Vi øver os i, at anvende de 10 sprogstrategier, som beskriver hvorledes man som voksen kan støtte barnet sprogligt, ved blandt andet at; stille åbne spørgsmål, vente på barnets svar, følge barnets interesse, ikke rette barnets fejl direkte m.fl. De 10 sprogstrategier, hænger på væggen i børnehuset. Se link fra Sprogpakken.dk: <https://emu.dk/sites/default/files/2019-03/Samtaler%20i%20hverdagen%20-%20Tekst.pdf>

- 2) Dialogisk læsning: en udvidet højtlesning med fokus på dialog med barnet undervejs i læsningen, hvor vi følger barnets interesse/spor og bygger ovenpå det barnet ved og kan i forvejen. Vi anvender indimellem også sprogkufferter med rekvisitter i arbejdet med den dialogiske læsning.

- 3) Tematisk sprogarbejde: Vi arbejder med sproget med udgangspunkt i temaer, eks. Farver, tal, fugle, eventyr, mv). Eks. et projekt om Guldlok, hvor vi inkluderede sprogarbejdet i temaet ved at læse historien mange gange, lege historien som små skuespil, anvende rekvisitter om Guldlok i leg, anvende fokusord og billeder af; bjørn, blød stol, varm, kold, stor, mellem, lille, hård seng og meget andet.

På væggene hænger bogstaver, rim og billeder af det tema eller det vi fokuserer på for øjeblikket. Denne billedlige genkendelse styrker blandt andet hukommelsen og gensynsglæden ift. det vi har arbejdet med/lavet med børnene.

**Fokusord i forbindelse med et eventyrs projekt om Guldlok (til venstre)
Børnehavebørn staver til Big ben med (til højre)**

Tidlig literacy:

Vi arbejder ud fra principper i tidlig literacy, som betyder, at vi inddrager skriftsproglige elementer i aktiviteter og leg. Literacypædagogik handler ikke om, at lære det enkelte barn isolerede

bogstaver, men om at skabe rige, motiverende og meningsfulde læringsmiljøer med skriftsproglige dimensioner. Det er ikke vores opgave i Mølleåen, at lære børnene at læse og skrive, men vi ønsker at gøre børnene "klar til" og interesserede i dette, da vi ved fra forskningen, at det hjælper barnets sproglige indlæring senere. Vi bruger derfor nogle elementer i tidlig literacy, dvs. en tidlig legende indsats på det skriftsproglige område, som en naturlig forlængelse af de aktiviteter vi laver med børnene, alt efter børnenes alder og motivation. Et eksempel er en lille børneflokk som byggede Big Ben af magneter og som pludseligt satte sig for, at stave til ordet Big Ben, ved at kigge på bogstaverne der hænger på væggen (billede ovenover).

I Mølleåen tilegner vi os literacy kompetencer på flere måder, alt efter barnets niveau:

- Kigge efter og introducere de symboler, bogstaver og billeder der er i vores hverdag; (tale om vejskilte, symboler, former, bogstaver, tegninger mv som vi støder på i hverdagen).
- Anvende dialogisk læsning.
- Lege med rim og ræmser
- Bruge billeder til at fortælle en historie
- Tegne/skrible aktiviteter, legeskrivning/krusedulleskrivning
- Inddrage It i hverdagen, som udtryksform
- Matche bogstaver med lyden og lege med lyde
- Syng sange hvor man spørger ind til hvad sangen handler om, bruge rekvisitter og billeder.
- Arbejde med synlige fokusord i arbejdet med pædagogiske temaer og projekter
- Sætte ord- og navnekort på kasser, inventar, vægge, stole, legetøj mv.
- Matche ord og billeder

Væg-rim med billeder og skrift.

Krop, sanser og bevægelse (indsatsområde for 2022/2023) Rev. Nov. 2023

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores institution Mølleåen er nabo til skoven, som vi bruger hver dag. Børnene bruger skoven til kropslig og sanselig udfoldelse, i alle årstider. Vi bruger vores kræfter ved at klatre på væltede træer og styrker balancen. Vi klatrer på skråninger og udfordrer motorikken og os selv. Vi eksperimenterer med egne grænser i krop og bevægelse og børnene kravler på det de selv kan mestre. Vi opmuntrer, guider og støtter børnene på det niveau de er. Vi opmuntrer også børnene til at hjælpe hinanden i de kropslige udfordringer og således give deres erfaringer videre til deres kammerater.

I skoven er alle sanserne i spil. Vi føler, lytter, lugter, ser og smager på naturen sammen med børnene. Vi sanser skovens ujævne terræn, stubbe, skrænter, væltede træer, bunker med blade m.v. som udfordrer og udvikler børnenes motorik og balance. Finmotorikken træner børnene fx, når vi snitter eller laver andre kreative projekter med skovens materialer. Årstiden og vejret har selvfølgelig stor betydning for, hvad vi laver sammen.

Eksempel fra bh: et sanseprojekt, hvor vi blandt andet lå på jorden og kiggede op på himmelen og skyerne. Vi lyttede til forskellen på skov lyde og hverdagslyde og anvendte høretelefoner for at afprøve synssansen. Vi havde bind for øjnene for at skærpe høresansen og føle sig frem i naturen.

Børnene er glade for deres legeplads. Vi cykler, balancerer, gynger, rutsjer, ruller, går på trapper, snurrer rundt og har hovedet nedad på kolbøtte-stængerne. Om sommeren kan gå vi gå med bare tæer, og mærke sand, græs, jord og de hårde sten. Og om vinteren mærker vi koldt sne og vådt vand på vores hænder og i ansigtet. Sanseindtryk integreres, lagres og afkodes, og hjælper børnene til at handle hensigtsmæssigt ift. deres omgivelser. *Eksempel: Vi støtter de ældste børn til selv at mærke kulde og varme ift. påklædning, så de øver sig i at mærke sig selv og deres kropslige behov.*

Både på legepladsen og i skoven sætter vi fælleslege i gang som; "ståtrod"; børnene løber rundt og fanger hinanden, og redes ved at en kravler ind imellem benene. Vi leger "jeg gik mig over sø og land", hvor vi bevæger os rundt på alle mulige måder; hopper, lister, tramper, går på tæer/hæle/baglæns, kravler, drejer rundt mm. Vi voksne motiverer og opfordrer alle børn til at være med og guider de børn der lige skal se aktiviteten an.

Vi benytter den "pædagogiske bagdør", som betyder, at personalet anerkender på hvilket niveau, det enkelte barn kan deltage. Dvs. at vi justerer og ændrer legens rammer og regler, så alle børn kan deltage i aktiviteten, på deres egne præmisser.

Indenfor har vi diverse tumle/sanse/balance- redskaber som børnene kan benytte i både rammesatte og selvinitierede aktiviteter. Vi laver gymnastik og bygger forhindringsbaner af bænke, puder, skum-klodser, ringe og meget andet.

Eksempel fra vuggestuen: vi har en bænk stående ved siden af en madras, så børnene altid kan styrke; kraft, afsæt, afstand, retning, timing og udspring, ift deres niveau. Børnene aflurer hinanden og lærer af hinanden.

Leg og bevægelse på stuen

Børnene udforsker egne grænser

At klippe øver finmotorikken

Børnene styrker og udfordrer finmotorikken gennem; klippe, tegne, at tage tøj af og på, hælde vand op, pakke madkassen ud, konstruktionslege, puslespil, modellervoks, lave perleplader mm. Disse handlinger kan for nogle børn kræve mere koncentration og ro, hvilket vi som voksne er opmærksomme på, og vi hjælper dem ved at rammesætte og skærme dem ved at lave mindre grupper.

Selvhjulpethed har stor pædagogisk betydning i vores arbejde både ude og inde. Selvhjulpethed betyder, at barnet skal forsøge at gøre tingene selv og herigennem udvikle sig ift. deres nærmeste udviklingszone.

Selvhjulpenhed giver gode samarbejdskompetencer fordi man øver sig i, at være en aktiv medspiller og ikke kun en passiv modtager. At kunne selv giver selvværd og følelsen af succes. Ydermere styrker det børnenes motoriske kompetencer; både balance, kropskontrol, koordinering og styring af store og små bevægelser.

Vi har i løbet af 2022 og 2023 haft særligt fokus på Krop, sanser og bevægelse. Der er blevet arbejdet med de ovenstående beskrivelser og vi har erhvervet ny viden og praksis på området. Bla. Er fællessang fredag morgen blevet en fast aktivitet for hele huset, noget vi oplever styrker sammenhængskraften, fællesskabsfølelsen og den røde tråd i vores hus.

Eksempel på Skema til handling 2023

Indhold

Hvad vil I arbejde med?

Fokusområdet "Krop, sanser og bevægelse".

Fællessang/morgengymnastik på græsplænen.

Mål

Børnemål:

- At børnene får brugt deres krop og sanser i dans og bevægelse på tværs af huset.

Voksenmål:

- At vi bliver mere bevidste om hvordan vi anvender den pædagogiske bagdør i denne aktivitet.

Tiltag

Hvad vil vi gøre for at nå målet?

- Vi vil have fællessamling på græsplænen hver morgen i en længere periode.
- Der skal være en rollefordeling af de voksne under aktiviteten.
- Vi vil deltage aktivt i fællessangen, være gode rollemodeller og følge børnenes spor undervejs (motivere, guide, smil, gejst).
- Vi vil reflektere på kryds og tværs i personalegruppen undervejs

Ansvarlig

Hvem gør hvad?

- Børnehaven (en styrer) står for selve fællessangen og vg.st voksne deltager aktivt med støtte/guidning
- Alle benytter selvreflektion og refleksion med kollegaer, hvor vi er undrende ift. egen og andres praksis.

Vi reflekterer både på stuemøder/afd. Møder og som del af den daglige pædagogiske praksis.

Tegn

Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet?

- Når børnene ønsker at deltage i fællessangen og italesætter den positivt.
- At vi ser bevægelsesglæde hos børnene og de bruger kroppen aktivt.
- Når børnene strømmer til når musikken begynder.
- Når børnene på tværs af alder/grupper holder i hånd/danser sammen.
- Når vi ser kollegaer deltage aktivt i fællessangen med krop og mimik

- Når vi ser kollegaer som modificerer fællessangen ved eks. at; holde et barn i hånden, synge og danse lidt væk fra rundkredsen, have barn på skødet mens man synger med eller andre måder at deltage på.
- Når vi kan se og høre kollegaer reflektere med hinanden om fællessangen

Opfølgning

- Hvordan og hvornår vil vi vurdere, om vi har nået målet?
- Vi følger op på P – møde i slutningen af temaet og evaluerer i slutningen af året.

Ansvarlig

Hvem gør hvad?

Bh igangsætter og styrer aktiviteten.

Vg.st støtter op. Fælles ansvar ift. drøftelse på P møde hvor jævnligt reflekterer, ændrer aktiviteten ved behov og evaluerer løbende.

Vi evaluerer i fællesskab.

Vi reflekterer både på stuemøder/afd. Møder og som del af den daglige pædagogiske praksis.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I både vuggestuen og skovbørnehaven bruger vi naturen som læringsrum i vores hverdag, i vores aktiviteter og projekter. Vi sanser, dufter, rører ved, lytter til, udforsker og undrer os samtidig med, at vi har en legende tilgang til naturen.

Vi oplever, at børnene har en umiddelbar begejstring for naturen omkring dem – også de helt små ting som fx en bille, der kravler over stien. Der skal ikke så meget til, og det er den begejstring, som vi bygger videre på. Vi opfordrer børnene til at selv at være tingfindere i skoven, og vi udviser begejstring og interesse for de ting, som de kommer med – alt fra tudser og smådyr til musehuller og døde fugle. Vi undersøger tingene sammen med dem, og stiller undrende spørgsmål, som vi

hjælpes ad med at svare på. Vi tager også lpad og opslagsbøger i brug, for det er ikke altid vi voksne kender svaret.

Vi har fundet en snegl

Skovbørnehaven dokumenterer en fisk i forrådnelse

Vi hjælper og støtter de børn, som enten ikke har den umiddelbare interesse og begejstring for naturen, eller som er utrygge ved elementer i naturen. Vi inviterer dem ind i fællesskabet omkring de ting, som vi ser, finder og oplever i skoven i en ramme, hvor de føler sig trygge og selv kan skabe deres egne oplevelser og erfaringer.

I både vuggestuen og skovbørnehaven er vi ofte i skoven og naturen omkring Mølleåen – i skovbørnehaven stort set hver dag. Børnene lærer nyt på daglig basis, og vi understøtter denne læring med projektforsløb, hvor vi går i dybden med forskellige emner.

Vi leger lege med afsæt i skoven – fx "lille mus, der er nogen, der har taget din nød", "mus og ræve", "regnorme og solsorte".

Vi arbejder projektorienteret med årstiderne, og hvordan skoven og dyrenes adfærd forandres efter årstiden. Vi arbejder med krible krable i forårs- og sommerskoven, hvor der er et mylder af smådyr i skoven. Men vi har også fokus på den stille, tomme skovbund i vintermånederne, hvor vi graver efter bænkebidere og orme til vores øgle Hr. Skæg. I børnehuset har vi i fællesskab arbejdet med projektet "Mølleåens fugle", hvor vi havde som mål, at styrke børnenes kendskab til nærområdets fugle, hvordan de ser ud, hvad de spiser, hvordan de lever, fuglens lyde/sang.

Tegn på læring ift. dette projekt var blandt andet: børnene viste efterfølgende interesse for, at kigge efter fugle på himmelen eller i træerne. De kigger op og peger, gør os opmærksomme på fuglens lyde og siger "fugl" eller "solsort", "and" eller "ugle". De viser interesse for fuglehuse udenfor vores vinduer og fortæller på eget initiativ om fugle, efter sproglig evne og formåen. De forbinder Mølleåskoven med de fugle der lever i den, de siger f.eks. "i skoven ved Mølleåen kan vi se svaner, ænder, natugle og mejse". De kan beskrive fuglens udseende og giver udtryk for egne meninger eller viden om fugle, "jeg synes en solsort er rigtig flot" eller "jeg kan danse som en natugle".

Vi undersøger også naturen med naturvidenskabelige briller på og bruger teknologi og science i vores undersøgelser. Vi taler om vejrfænomener og om størrelser, former og vægt, som bidrager til en begyndende talfornemmelse. Vi undersøger musehuller med vores kamera, og bruger vildtkamera til at optage musene, der bor i stendiget. Vi søger efter fund i skoven med metaldetektorer, hvor vi samler "skattene" sammen og tager dem med hjem – både til stor glæde for børnene og med fokus på at styrke børnenes umiddelbare nysgerrighed og lyst til at udforske naturen og passe på den – også på den lange bane. Derfor sætter vi tid af til at rydde op i skoven, hvor der ikke skal ligge affald. Vi deltager ligeledes årligt i affaldsugen og samler skrald som vi laver kunst af efterfølgende.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Mølleåen understøtter vi kultur, æstetik og fællesskab via vores årlige traditioner. Vi holder fx fastelavn, julefest, fastelavn, sommerfest og høstprojekt med forældrefestfest og meget mere.

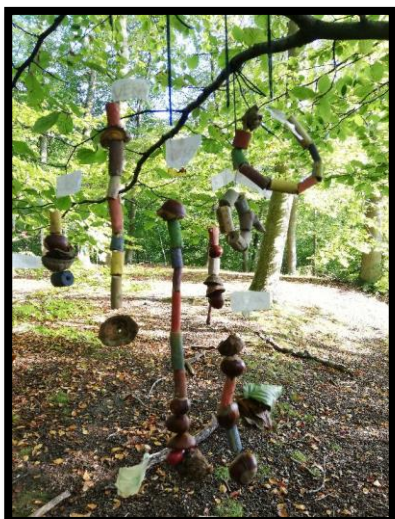
Katten af tønden i skovbørnehaven

Æbletryk under høstprojektet

Eksempel fra høstfest; I projektugerne op til høstfesten har vi en række pædagogiske aktiviteter, hvor vi forsøger at formidle glæden ved at skabe noget selv. Vi laver bl.a. æbletryk, smager på og undersøger æbler og andet frugt/grønt, maler, limer og snitter og laver billeder og kunst af naturmaterialer og meget andet. På denne måde får børnene udtrykt og afprøvet deres egen kreativitet og observeret andres. Vores udgangspunkt er, at processen er vigtigere end resultatet, men det er også vigtigt at børn øver sig i at afslutte noget de har påbegyndt og samtidigt får mulighed for at vise frem og være glade for og stolte af det de har lavet.

Vi dokumenterer og hænger vores færdige produkter op på væggene, laver udstillinger og har ferniseringer både indendørs, udendørs eller på børnehaven base i skoven. Vi skriver ud til forældrene, hvilke projekter vi arbejder med, så forældrene kan følge med på AULA i tekst og billeder. Projektet afsluttes med en høstfest, hvor vi har en række festlige aktiviteter og lege, hvor forældrene deltager sammen med deres børn.

Vi afholder også en årlig sammenkomst med bedsteforældre, hvor de medbringer en plante/blomst som de planter sammen med sit barnebarn. Bedsteforældrene medbringer også en kage/boller til et fælles tag selvbord efter plantningen. En helt særlig stund for både de store og små.

Skovbørnehaven deltager i natur- og kulturaktiviteter i Børnekulturhuset i Rudersdal. F.eks. har vi lavet sommerfugleblomster med kunstner og historiefortæller Susanne Holck. Vi har deltaget i musikteater i Børnekulturhuset sammen med andre institutioner, hvor børnene selv var aktive medspillere.

Når børnehaven er i skoven, arbejder vi med børnenes kreativitet og udtryksevne, gennem vores skovkasser. Skovkasserne giver afsæt til enten leg eller aktiviteter i mindre fællesskaber. Kasserne kan indeholde små tøj mus og kaniner eller trolde, der giver afsæt til gode rollelege i mindre fællesskaber, hvor både agern, bog, pinde, sten og hvad børnene ellers finder i skoven inddrages i legen. En anden kasse indeholder materialer til at lave pindedukker, hvor børnene selv finder en pind, som de med stor kreativitet pynter med stofrester og uldhår, og vupti har de skabt deres egne fine dukker. Vi medbringer tegneunderlag, farver og papir eller kopiark i skoven. Aktiviteten foregår både som fri kreativ aktivitet, og som led i læringsforløb, når vi fx har tema om sommerfuglens eller frøens forvandling.

Vi arbejder også med kreativitet og æstetik, når vi tager snittekassen frem og skaber nisselandskaber, tryllestave eller andre forunderlige kreationer. Børnene starter deres

snittekarriere i børnehaven med en kartoffelskræller og derfor er det en aktivitet, som også inkluderer de mindste børn. Vi øver også sikkerhed, teknik og hensynet til kammeraterne, når vi snitter.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Mølleåen skaber vi en evalueringsskultur ved at tilegne os ny viden, inspirere hinanden, dokumentere og reflektere sammen og alene. Daglige pædagogiske drøftelser og refleksion over vores praksis i arbejdet med børnene, er en essentiel, grundlæggende vigtig del af vores faglige udvikling og spiller den største rolle i vores evalueringer. Derudover spiller data og dokumentation en rolle, fordi vi eksempelvis gennem observationer, praksisfortællinger og sprogvurderinger, finder viden om hvordan praksis ser ud, og derfor også noget om, kvaliteten af vores pædagogiske arbejde. Herefter kan vi via denne viden, skabe forandringer ift. børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

I Mølleåen vil vi, via en evalueringsskultur, blive bedre til at reflektere over vores pædagogiske praksis og være nysgerrig på hvordan noget virker, når vi vælger noget fremfor noget andet. Vi skal gennem den nye evalueringssviden skabe en ny praksis som bliver det nye faglige fundament, indtil vi igen laver nye evalueringer. Gennem evalueringer, kan vi erfare, om vores praksis virker efter hensigten.

Vi arbejder med evalueringssredskabet EVP, som er et evalueringssværktøj udviklet af Rudersdal Kommune. Via dette værktøj, får vi stillet os selv en række relevante spørgsmål undervejs i arbejdsprocessen. Disse EPV-skemaer kan anvendes på vores personalemøder, både inden vi starter op og når vi afslutter et projekt eller et pædagogisk emne.

Vi evaluerer på de projekter og temaer vi har i løbet af året, på vores pædagogiske rutiner eller på praktiske opgaver som vi har behov for et nyt blik på. Vi kan også evaluere på arrangementer for børn og forældre, for at sikre os, at vi opnår de resultater og de mål vi gerne ville mht arrangementet, eks. Høstfesten og den medfølgende fernisering af børnenes kunst.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Læreplanen vil gennemgås årligt for at kunne rette ind ift. vores pædagogiske praksis og fokusområder, sådan at det der står beskrevet i læreplanen, er det vi faktisk arbejder med og hen i mod.

Eksempel på en evaluering af et projekt med fælles morgensang og morgengymnastik i Mølleåen i 2023:

Postkort-metoden

Q1: HVILKE MÅL FORHOLDER VI OS TIL?

Fællessang/gymnastik på græsplænen hver fredag morgen

Q1: HVILKE MÅL KNYTTER SIG TIL DEN INDSATS/PRAKSIS, SOM VI VIL DRØFTE NU?

Mål	Tegn
<p>Børnemål:</p> <ul style="list-style-type: none">- At børnene deltager i sang-fællesskabet på tværs af alder og grupper, på den måde de kan.- At børnene får brugt deres krop og sanser i dans og bevægelse i fællesskabet. <p>Voksenmål:</p> <ul style="list-style-type: none">- At vi bliver klogere på og mere bevidste om vores egen rolle under fællessang.- At bliver mere bevidste om hvordan vi anvender den pædagogiske bagdør i denne aktivitet.	<ul style="list-style-type: none">- Når børnene ønsker at deltage i fællessangen- når børnene italesætter fællessangen på andre tidspunkter.- At vi ser bevægelsesglæde hos børnene- Når børnene strømmer til når musikken begynder.- Når vi ser kollegaer deltage aktivt i fællessangen med krop og mimik- Når vi kan se og høre kollegaer reflektere med hinanden om fællessangen.- Når vi ser de voksne bruge den pædagogiske bagdør når børn har behov for det.

Q2: HVILKE DATA BASERER VI VORES VIDEN PÅ?

Q2: HVILKE DATA HAR VI/HAR VI INDSAMLET, SOM GIVER OS VIDEN TIL VORES VURDERING?

Data
<p>Vi benytter os af video og foto i processen. Disse blev inddraget for at opdage, hvad der virkede og hvornår børnene (og de voksne) faldt fra og på baggrund af hvad.</p>

Q3: HVAD LYKKEDES VI MED – OG HVORFOR?

Q3: HVAD LYKKEDES VI MED I FORHOLD TIL DE MÅL, VI OPSTILLEDE?

For hvem lykkedes vi?	Hvorfor lykkedes vi?	Var der andre positive resultater, som overrasker os?
<p>Både børn og voksne var meget begejstrede for fællessangen og deltog aktivt den første lange tid.</p> <p>Børnene deltog med kropslig bevægelse, dans og sang – på tværs af alder, både med hinanden og med de voksne.</p> <p>Vi lykkedes med at være opmærksomme på de børn der trak sig og fandt andre måder hvorpå de kunne deltage. Ellers var det ok at kigge på.</p>	<p>Det lykkedes fordi der var en fast voksen i bh, der var ansvarlig for at styre fællessangen og musikken – og fordi vedkommende var engageret og medinddragende.</p> <p>Hele huset var deltagende og der var mulighed for at alle børn kunne deltage på de niveauer de kunne/ville.</p> <p>De store tog sig af de små.</p> <p>Det lykkedes når vi formåede at bruge den pædagogiske bagdør. Eks. Et barn der ikke ville deltage, var med en voksen på sidelinjen og sang med på skødet af en voksen.</p> <p>De lykkedes bedst når de voksne var med og var engagerede.</p>	<p>Hvordan de store bh børn fik vg. st børnene med, ved eksempelvis at tage deres hånd og danse med dem.</p> <p>At mange af de aller yngste vg.st børn efterhånden kravlede op ad trapperne til græsplænen af sig selv, når musikken begyndte at spille.</p> <p>At børnene talte om fællessangen på andre tidspunkter.</p>

Q4: HVAD GIK MINDRE GODT OG HVORFOR?

Q4: HVAD GIK MINDRE GODT I FORHOLD TIL DE MÅL, VI ARBEJDEDE HEN I MOD?

For hvem gik det mindre godt?	Hvorfor gik det mindre godt?	Var der andre negative resultater, som overrasker os?
I slutningen af projektet, faldt nogle børn fra. Vi oplevede også, at de voksnes engagement dalende.	<p>Fordi nogle børn (især de ældste) havde behov for en forandring og en udvikling i sang repertoire. Sangrepertoiret</p> <p>Når vi voksne ikke var så engagerede i bevægelse og mimik som det var behov for, dalede børnenes engagement også.</p> <p>Vejret kunne være en udfordring for fællessangen.</p>	Ikke rigtigt.

Q5: HVORDAN VIL VI BRUGE VORES NYE VIDEN?

Q5: HVAD HAR VI LÆRT?

Hvordan vil vi dele vores viden med kollegaer/forældre/andre?	Hvordan vil vi bringe den nye viden i spil fremadrettet?	Hvem skal gøre hvad for at lykkes?
<p>Forældre fik både videoer og billeder lagt ud på Aula, jævnligt.</p> <p>Fællessang var vores bidrag til mini-læringsfestivalen med alle børnehuse i område Holte.</p>	<p>Vigtigheden af den pædagogiske bagdør er essentiel i alle situationer.</p> <p>Vi vil blive ved med at drøfte vigtigheden af vores rolle "kend din virkning".</p> <p>Være opmærksom på børneperspektivet ift. at udvikle på fællessangen undervejs.</p> <p>Overordnet fortsætter vi med vores fredagsfællessang, da vi synes det er vigtigt, at vi laver noget sammen som et hus, for at styrke den røde tråd i huset.</p>	<p>Den voksnes rolle "kend din virkning" er et af de vigtige temaer fremover.</p> <p>Drøftes på personalemøder og stuemøder med jævne mellemrum.</p> <p>Vi er alle meget opmærksomme på de læringspunkter som kom frem i denne evaluering og arbejder videre med nye eller andre relevante ændringer undervejs.</p>